

Sygn. akt V W 2757/20

POSTANOWIENIE

Dnia 16 października 2020 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie V Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: sędzia Małgorzata Drewin

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 16 października 2020 roku w W.

sprawy **W. K.**

obwinionego o wykroczenie z art. 54 kw

w przedmiocie umorzenia postępowania

na podstawie art. 62 § 2 kpow w zw. z art. 5 § 1 pkt 2 kpow i art. art. 119 § 2 pkt 1 kpow

postanawia:

1. umorzyć postępowanie prowadzone przeciwko **W. K.** obwinionemu o to, że w dniu 10 czerwca 2020 roku około godziny 13:10 w W. przy ul. (...), naruszył zakaz gromadzenia się wprowadzony rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 maja 2020 roku w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, tj. o czyn z art. 54 kw w zw. z § 15 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 maja 2020 roku, wobec stwierdzenia, iż czyn obwinionego nie zawiera znamion wykroczenia;
2. kosztami postępowania obciążyć Skarb Państwa

UZASADNIENIE

Do Sądu Rejonowego dla Warszawy Śródmieścia wpłynął wniosek o ukaranie obwinionego **W. K.** o czyn z art. 54 kw w zw. z § 15 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 maja 2020 roku.

W. K. został obwiniony o to że w dniu 10 czerwca 2020 roku około godziny 13:10 w W. przy ul. (...), naruszył zakaz gromadzenia się wprowadzonym Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 maja 2020 roku w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, tj. o czyn z art. 54 kw w zw. z § 15 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 maja 2020 roku.

Do wniosku o ukaranie obwinionego oskarżyciel publiczny załączył materiał dowodowy w postaci notatki urzędowej zawierającej informację związaną z zabezpieczeniem przebiegu zgromadzenia publicznego w dniu 10 czerwca 2020 roku. Brak jest w aktach sprawy protokołu przesłuchania funkcjonariuszy Policji oraz wyjaśnień złożonych przez obwinionego.

Sąd zważył, co następuje:

Czyn, którego popełnienie zarzucono obwinionemu, nie zawiera znamion wykroczenia.

Przepis art. 54 kw stanowi, że ten kto wykracza przeciwko wydanym z upoważnienia ustawy przepisom porządkowym o zachowaniu się w miejscach publicznych, podlega karze grzywny do 500 złotych albo karze nagany.

Przedmiotem ochrony wskazanego przepisu jest porządek w miejscach publicznych i zasady zachowania się w takich miejscach określone szczegółowo w przepisach wydanych z upoważnienia ustawowego.

Przepis ma charakter blankietowy, tj. sam nie określa znamion zabronionego zachowania, lecz odsyła do innych przepisów, które regulują zasady i sposób zachowania się w miejscach publicznych. Tak więc przepis art. 54 kw stanowi normę sankcjonującą w stosunku do tych wszystkich przypadków, w których przepisy porządkowe o zachowaniu się w miejscach publicznych stanowią normę niezabezpieczoną.

Czynność sprawcza wykroczenia określonego w art. 54 kw polega na „wykraczaniu” przeciwko przepisom porządkowym, czyli na takim zachowaniu się sprawcy, które narusza obowiązujący w określonym miejscu publicznym porządek wyznaczony tymi przepisami porządkowymi. Zachowanie się sprawcy musi naruszać przepisy dotyczące zachowania się w miejscach publicznych, tj. takich, które są ogólnie dostępne dla każdego.

Odesłanie zawarte w art. 54 k.w. obejmuje wyłącznie „przepisy porządkowe”. Termin nie jest w pełni ostry, a precyzyjne ustalenie jego znaczenia może budzić wątpliwości. Nie został on zdefiniowany w obowiązującym ustawodawstwie. W praktyce ustawy udzielające upoważnień do stanowienia przepisów porządkowych wyraźnie kwalifikują te przepisy przy pomocy terminu „przepisy porządkowe” lub „zarządzenia porządkowe”.

W literaturze przedmiotu zwraca się uwagę, że analizowany przepis ma na celu ochronę porządku i spokoju w miejscach publicznych. Zawiera on odesłanie do przepisów porządkowych wydawanych w celu zapewnienia porządku i spokoju publicznego. W konsekwencji, w razie naruszenia przepisów, które mają inny przedmiot ochrony, nie jest możliwe zastosowanie zaskarżonego przepisu. Należy przy tym zauważyć, że podstawę karania na podstawie art. 54 k.w. może stanowić wyłącznie naruszenie przepisów regulujących zachowania w miejscach publicznych (vide wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 lipca 2003 roku, P 10/2, OTK-A 2003, nr 6, poz. 62).

Na podstawie art. 46a i art. 46b pkt 1-6 i 8-12 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U.2019.1239 j.t. ze zm.) wydane zostało rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 maja 2020 roku w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U.2020.964). § 15 ust. 1 rozporządzenia wprowadził w okresie od 30 maja 2020 roku do odwołania zakaz organizowania zgromadzeń w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. – Prawo o zgromadzeniach (Dz. U. z 2019 r. poz. 631), z wyłączeniem zgromadzeń organizowanych na podstawie zawiadomienia, o którym mowa w art. 7 ust. 1, art. 22 ust. 1 albo decyzji, o której mowa w art. 26b ust. 1 tej ustawy, przy czym maksymalna liczba uczestników nie może być większa niż 150 osób.

Rozporządzenie nie zawierało jednak żadnej sankcji za naruszenie zakazu. Tymczasem odpowiedzialności za wykroczenie podlega ten tylko, kto popełnia czyn społecznie szkodliwy, zabroniony przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia pod groźbą kary – art. 1§1 kw. Za taki akt normatywny nie może być oczywiście uznane przedmiotowe rozporządzenie Rady Ministrów. Rozporządzenie takie może stanowić m. in. przepisy porządkowe, jednak należy je traktować jedynie jako normy sankcjonowane (zakazy), których naruszenie może prowadzić do odpowiedzialności wynikającej z kodeksu wykroczeń, o ile w sposób wyraźny i skonkretyzowany dokonano takiego zastrzeżenia w treści tego rozporządzenia. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 maja 2020 roku w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii powyższych postanowień o odesłań nie posiadało. Nie odsyłało ono bowiem w swej treści do konkretnego przepisu kodeksu wykroczeń i nie określało wobec sprawcy prawnomaterialnych konsekwencji naruszenia przez niego zawartych w nim przepisów.

Dodatkowo zauważyć należy, że w ustawie o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi wprowadzono w dniu 31 marca 2020 r. rozdział 8a, w którym przewidziano odpowiedzialność administracyjną za niestosowanie się do określonych nakazów, zakazów lub ograniczeń, statuując kary pieniężne. Powyższe dowodzi zatem, że ustawodawca wprowadził odpowiedzialność wyłącznie administracyjną za niezastosowanie się do obowiązków przewidzianych w rozporządzeniu, odstępując od badania zawinienia sprawcy wykroczenia, opartego na przepisach postępowania administracyjnego, a nie karną – wykroczeniową.

Ponadto w tym miejscu należy przywołać przepisy art. 52 Konstytucji RP, które regulują wolność poruszania się stanowiącą przejaw ogólnej wolności osobistej; przy czym wolność ta może podlegać ograniczeniom określonym w ustawie.

Natomiast art. 57 Konstytucji RP gwarantuje każdemu prawo do organizowania pokojowych zgromadzeń i uczestniczenia w nich; przy czym ograniczenie tej wolności może określać ustawa.

Z kolei art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, stanowi, że ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób, przy czym ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw.

Kwestie te mają istotne znaczenie w niniejszej sprawie, albowiem warunkiem formalnym zgodnego z Konstytucją ograniczania praw osobistych jest ograniczanie ich tylko w ustawie. W ten sposób Konstytucja RP wprowadza zasadę wyłączności ustawy przy ograniczaniu konstytucyjnych praw obywateli.

W następnej kolejności należy podkreślić, iż nakładanie ograniczeń w zakresie podstawowych wolności i praw człowieka i obywatela musi odbywać się na podstawie prawidłowo stanowionego prawa, w szczególności zgodnie z podstawowymi zasadami wyrażonymi w Konstytucji, a zatem wprowadzenie nakazów i zakazów dotyczących podstawowych praw i wolności obywatelskich może nastąpić tylko w przypadku wprowadzenia jednego z trzech stanów nadzwyczajnych, co dotychczas nie miało miejsca.

Zgodnie bowiem z art. 228 ust. 1 Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, w sytuacjach szczególnych zagrożeń, jeżeli zwykle środki konstytucyjne są niewystarczające, może zostać wprowadzony odpowiedni stan nadzwyczajny: stan wojenny, stan wyjątkowy lub stan klęski żywiołowej, przy czym biorąc również pod uwagę ust. 3 powoływanego art. 228 Konstytucji RP - zasady działania organów władzy publicznej oraz zakres, w jakim mogą zostać ograniczone wolności i prawa człowieka i obywatela w czasie poszczególnych stanów nadzwyczajnych – powinna określać ustawa.

Reasumując, brak wprowadzenia stanu klęski żywiołowej, który to stan nadzwyczajny odpowiada obecnej sytuacji związanej ze stanem epidemii, powoduje, że zakazy wyrażone w treści ww. rozporządzenia Rady Ministrów uznać należy za niekonstytucyjne, a co za tym idzie – za nielegalne.

W takich warunkach w zachowaniu obwinionego nie sposób doszukać się niekorzystnych, z punktu widzenia interesów całego społeczeństwa, następstw (skutków) działań. W konsekwencji brak jest podstaw by stwierdzić wystąpienie szkody społecznej. A sprowadzając to zagadnienie do wymiaru etycznego - stwierdzić, że działanie obwinionego wyrządziło społeczeństwu zło.

Sąd stanął na stanowisku, że w materiale zgromadzonym w postępowaniu braku jest danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia wykroczenia określonego w art. 54 kw.

Zgodnie z treścią art. 5 § 1 pkt 2 kpw, nie wszczyna się postępowania, a wszczęte umarza, jeżeli czyn nie zawiera znamion wykroczenia.

W sytuacji, gdy brakuje jakiegokolwiek z elementów koniecznych do uznania, że działanie bądź zaniechanie zarzucane sprawcy jest karalne jako wykroczenie, brak jest podstaw do przyjęcia, że ma się do czynienia z czynem zabronionym.

W ocenie Sądu, zachowanie obwinionego nie wypełniło znamion zarzucanego mu czynu z art. 54 kw, jak i żadnego innego czynu zabronionego.

Jak zaś stanowi przepis art. 62 § 2 kpw, w razie stwierdzenia okoliczności wyłączających orzekanie po wszczęciu postępowania, sąd wydaje postanowienie o jego umorzeniu.

Zgodnie z treścią art. 119 § 2 pkt 1 kpow w razie uniewinnienia lub umorzenia postępowania, koszty postępowania w sprawie, w której wniosek o ukaranie złożył oskarżyciel publiczny, ponosi odpowiednio Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego.

Oskarżycielem publicznym w niniejszej sprawie była Policja, więc kosztami postępowania należało obciążyć Skarb Państwa.

Z tych względów postanowiono jak na wstępie.